

Sygn. akt III Cz 848/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Andrzej Dyrda

Sędziowie: SO Barbara Braziewicz (spr.)

SR del. Miłosz Dubiel

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 3 grudnia 2015 r. w G.

sprawy egzekucyjnej z wniosku wierzycielek D. B. i V. B.

przeciwko dłużnikowi R. B. (1) (B.)

o świadczenie pieniężne

w przedmiocie skargi dłużnika na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rybniku K. D., w sprawie sygn. akt Kmp 15/13

na skutek zażalenia wierzycielek

na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 postanowienia

Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 12 maja 2014 r., sygn. akt I Co 41/14

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że nie obciążyć wierzycielek kosztami postępowania.

SSR (del.) Miłosz Dubiel SSO Andrzej Dyrda SSO Barbara Braziewicz

Sygn. akt III Cz 848/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 12 maja 2014r. Sąd Rejonowy w Zabrze – w sprawie egzekucyjnej z wniosku wierzycieli D. B. i V. B. przeciwko dłużnikowi R. B. (2) w przedmiocie skargi na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rybniku K. D. (D.), sygn. akt Kmp 15/13 – umorzył postępowanie wywołane wniesieniem skargi oraz zasądził od wierzycielek solidarnie na rzecz dłużnika kwotę 177 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że dłużnik wniósł skargę na postanowienie komornika sądowego w przedmiocie przyznania wierzycielom kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu zabezpieczającym w kwocie 600 zł, podczas gdy w ocenie dłużnika koszty te winny być przyznane w kwocie 150 zł. Komornik uwzględnił skargę w całości i przyznał pełnomocnikowi wierzycielek koszty zastępstwa procesowego w wysokości 150 zł – stąd też postępowanie w przedmiocie skargi należało umorzyć w oparciu o art. 355 § 1 k.p.c. O kosztach postępowania orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Orzeczenie to w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania - jego punktu 2, zaskarżyły wierzycielki, które domagały się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez nieobciążanie wierzycielek kosztami postępowania w wysokości 177 zł. Zarzuciły naruszenie prawa procesowego tj. art. 98 §1 k.p.c., polegające na obciążeniu wierzycielek kosztami postępowania, mimo nie istnienia w niniejszej sprawie podstawy do obciążania wierzycielek w tym zakresie. W uzasadnieniu podniosły, iż wnoszący skargę dłużnik na czynności komornika domagał się obniżenia przyznanych wierzycielkom kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu zabezpieczającym w kwocie 600 zł do kwoty 150 zł. Komornik uwzględnił skargę dłużnika z innych powodów niż podnoszone przez niego w skardze. Komornik sprostował oczywistą niedokładność rachunkową i zastąpił kwotę 600 zł kwotą 150 zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wierzycielek zasługiwało na uwzględnienie.

Zasadą jest, iż zgodnie z art. 770 k.p.c. to dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji (...). Przepis art. 770 zd. 1, przyznając wierzycielowi zwrot kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji, zasadniczo wyłącza zastosowanie uregulowanej w art. 98 § 1 zasady odpowiedzialności za wynik sprawy. W kwestiach nieuregulowanych w art. 770 k.p.c. do rozliczenia kosztów egzekucji pomiędzy stronami mają odpowiednie zastosowanie przepisy art. 98-110 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Jednakże zasada odpowiedzialności za wynik sprawy ma zastosowanie, gdy sąd działa jako sąd egzekucyjny, a zatem także w sytuacji gdy sąd rozstrzyga o postępowaniu wywołanym skargą na czynność komornika.

W niniejszej sprawie wniesiona skarga przez dłużnika została przez samego komornika uwzględniona, aczkolwiek z przyczyn innych niż przywołane w skardze przez skarżącego. W wyniku podjętych działań przez komornika przyznano pełnomocnikowi wierzyciela koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 150zł. Przy czym komornik postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2014r. na podstawie art. 350 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c. sprostował oczywistą niedokładność rachunkową w pkt 9 zawiadomienia o wszczęciu postępowania z dnia 19 grudnia 2013r., w postanowieniu o przyznaniu kosztów zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym z 19 grudnia 2013r. oraz pkt 3 postanowienia o zakończeniu i umorzeniu postępowania z 25 lutego 2014r. poprzez zastąpienie kwoty 600zł przyznanych kosztów zastępstwa kwotą 150zł. Zatem, w ocenie Sądu Okręgowego, w okolicznościach sprawy mimo, iż skarga dłużnika odniosła skutek i mogła znaleźć do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zastosowanie zasada odpowiedzialności za wynik sprawy - art. 98 k.p.c., to jednak obciążenie wierzycielek solidarnie kwotą 177zł tytułem zwrotu kosztów postępowania nie można było uznać za właściwe i słuszne.

Art. 98 k.p.c. statuuje zasadę odpowiedzialności za wynik procesu zgodnie z którą strona przegrywająca proces zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Zasada ta może doznać wyłomu jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych, w których stosownie do regulacji prawnej zawartej w art. 102 k.p.c. sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów, albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Art. 102 k.p.c. urzeczywistniający zasadę słuszności, jako wyjątkowy nie konkretyzuje „wypadków szczególnie uzasadnionych”, toteż ich kwalifikacja należy do sądu, który winien mieć na względzie całokształt okoliczności konkretnej sprawy i zasady współżycia społecznego. Do kręgu okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek z art.102 k.p.c. należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i będące na „zewnątrz” procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony (zob. Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego..., tom I, pod red. prof. dr hab. T. Erecińskiego, WP LexisNexis, W-wa 2002, k.268). W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że do kręgu okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 102 k.p.c. zalicza się między innymi ciężką sytuację strony przegrywającej (orzeczenie Sądu Najwyższego z 17.11.1972 r., I PR 423/72, OSN 1973, Nr 7-8, poz. 138), czy też szczególnie charakter sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 15.03.1983 r., I Cz 30/82).

W niniejszej sprawie komornik uwzględnił skargę dłużnika, jednakże z przyczyn branych przez siebie pod uwagę z urzędu, a nie podnoszonych przez skarżącego. Powyższe skutkowało umorzeniem postępowania na mocy art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art.13§2 k.p.c. wywołanego wniesieniem skargi. Słusznie podnoszą skarżące w zażaleniu,

iż w okolicznościach sprawy nie powinny one ponosić konsekwencji błędnie ustalonych przez komornika kosztów zastępstwa adwokackiego. W okolicznościach sprawy zaistniały podstawy do zastosowania regulacji art.102 k.p.c. wobec wierzycielek.

W ocenie Sądu Okręgowego, wystąpił wypadek szczególnie uzasadniony przemawiający za nieobciążaniem w całości wierzycielek kosztami postępowania. W niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy uznał, że za zastosowaniem wobec wierzycielek dobrodziejstwa płynącego z art. 102 k.p.c. przemawiały: fakty związane z przebiegiem postępowania egzekucyjnego - przyczyna umorzenia postępowania, wadliwe działania komornika w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego w związku z celowy wszczęciem skutecznej egzekucji przez wierzycielki należnych im świadczeń alimentacyjnych od dłużnika, zatem także szczególny charakter sprawy i trudna sytuacja majątkowa małoletnich wierzycielek.

Z tych powodów na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. k.p.c. orzeczono jak w sentencji.